

Qaratsami taqqakut milittoorsimanerup/ milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerat sunaana?

Qaratsami taqqakut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortunngorneq, qaratsap aalersorneqarnerata akornuteqalersimaneranik patsiseqarpoq. Nappaat taanna milittoornikkut puigortunngornermik imal. aap ingerlaarneranik patsiseqartumik puigortunngornermik aamma taaneqartarpoq.

Ersiutaasut

Qaratsami taqqakut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortunngornerup ersiutai inummiit inummut assigiinngillat qaratsallu immikkoortuisa sorliit sunnerneqarsimanerat apeqqutaasarluni. Puigortunngornermik Alzheimerimik nappaateqarnertut puiguttortoqalersinnaavoq, ukkassilluarsinnaajunnaartorqarsinnaavoq, oqaatsinik atuneq imal. aqutissap naniniarnera ajornartorsiutinngorsinnaavoq. Nappaammik eqqugaasup timaata illuatungaa nukillulersinnaavoq nukillaarsinnaalluniluunniit, maluginiutit akornuteqalersinnaapput imal. isit takusinnaasaat annikillisinnaalluni. Sorusussuseqannginneq, kigaatsumik peruseqarneq imal. eqqarsartaatsikkut kigaallineq ersiutaapputtaaq nalinginnaasut. Pitsorlussineq, piumassuserinngisamik quisoorneq, taaqqumaneq nikallunganerlu ersiutaagajupput. Inuttaa attortiasilluni imal. qissasertarluni misigissutsikkut allanngorsinnaavoq.

Nappaatip nalinginnaasumik ineriartortarnera

Qaratsami taqqakut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortunngornerup ineriartortarnera allanngoraqaaq. Nappaat qaratsami taqqakut milittoornermik aanaartoormilluunniit patsiseqarpat, ersiutit tassangaannaq takkuttarput. Piffissap sivirusup ingerlanerani arlaleriarluni qaratsami taqqakut milittooraanni aanaartooraanniluunniit, ersiutit kigaatsumik ineriartussapput. Tassangaannaq ajorsineq, qanoq innerup aalaakkaanera imal. kigaatsumik pitsannguumineq nikerarsinnaapput. Tamanna qaratsami taqaaqqat kigaatsumik milikkiartornerannik patsisaappat, nappaammik ersiutit kigaatsumik malunnangiusattumillu ineriartussapput. Nappaatip sivirususaa assigiinngiiaqaaq.

Akulikissusaa

Qaratsami taqqakut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortunngorneq, puigortunngornerit atugaanersaannut Alzheimerimut tulliuvoq. Qanorli atugaatiginera ersarissumik oqaatigineqarsinnaanngilaq. Qaratsami taqqakut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortunngorneq nammineq, puigornermik nappaatit 17%-rissagaat ilimagineqarpoq, qaratsami taqqakut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortunngornerit puigortunngornerullu Alzheimerip immikkoortuini assigiinngitsuni immaqaa 8 %-it missigalugit. Danmarkimi inuit 6.400-it missaat qaratsami taqqakut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortunngornermik allamik ilaqanngitsumik nappaateqartut, immaqalu 3000-it allat nappaataat immikkoortunik allanik ilaqarnerat, ilisimatusartunit missingersorneqarpoq.

Qaratsami taqqakkut milittoorsimanerup/ milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerat sunaana?

Patsisaasoq

Qaratsami taqqakkut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortungorneq arlalinnik patsiseqarsinnaavoq. Qaratsami taqqakkut milittoorneq patsisaagajunnerpaavoq. Ataasiaannarluniluunniit milittoorneq qaratsap immikkoortunik pingaarutilinnik eqquisimappat, puigornermik nappaateqalersitsisinnaavoq.

Qaratsami taqqakkut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortungornermut patsisaasut allat tassaapput:

- Qaratsakkut aanaartoornerit
- Qaratsami taqqaaqqatigut itisuumiittutigut nappaateqarneq
- Qaratsap – ass. uummatip unittoorerani aalersorunnaarneqarnera – itilersorneqarunnaarneralu.

Aarlerinaatit

Qaratsami taqqakkut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortunngorsinnaanermut aarlerinaatit, uummatikkut taqqatigullu nappaatinut assingupput:

- Aap taqqanut naqitsinerata qaffasinnera aamma/imal. aap orsoqarpallaarnera (kolesterol)
- Uummatip immikkoortuini qullerni uummatip akulikippallaamik tillilersarnera
- Tupatorneq
- Timigissartannginneq
- Pualavallaarneq
- Diabetes
- Qaratsami taqqakkut aanaartoorsimaneq milittoorsimanerluunniit

Inooriaaserput aarlerinaatinut arlalinnut sunniuteqarmat; timigissarneq, peqqinnartunik nerineq tupatunnginnerlu pingaaruteqarput. Taakku uummatikkut taqqatigullu nappaateqalersinnaanermut qaratsamilu taqqakkut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortunngorsinnaanermut aarlerinaat annikillisittarpaat. Diabetesimik nappaateqaraanni imal. aap taqqanut naqitsinera qaffasippat, nakorsarneqarnissaq pingaaruteqarlunnaarpoq.

Kingornuttagaaneq

Qaratsami taqqakkut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortunammeneq kingornuttagaangilaq. Taama nappaateqalersinnaanermut aarlerinaatit ilaat ilaatigut kingornuttagaapput, inooriaatsimilli annertuumik sunnerneqartarlutik.

Nakorsaaneq

Qaratsami taqqakkut milittoorsimanerup/milittuungajassimanerup kingunerisaanik sianiutit akornuserneqarnerisigut puigortunngorneq ajorunnaarsinneqarsinnaangilaq, nappaatilli ajornerulinnginnissaanut annertuumik iliuuseqartoqarsinnaavoq. Pitsaaliuineq aarlerinaatinut sammitinneqarpoq. Nakorsaq ass. aap taqqanut naqitsineranik nalimmasammik aammullu imerpallassaammik nakorsaasiisinnaavoq, diabetes-imillu nappaateqartut nakorsarluugaassallutik. Peqqinnartunik nerisaqarnermut timigissarnermullu tunngatillugu iliuuseqarnissamut nakorsaq tapersersuisinnaavoq. Nakorsaanerit ilaat inuuneq naallugu ingerlassassaapput. Aarlerinaataasut assigiinngimmata pitsaaliunermut atatillugu nakorsaaneq inummiit inummut aamma assigiinngilaq.

